

Nors Hembygdsförening

Årsberättelse

Verksamhetsåret

2016

VERKSAMHETSÅRET 2016 var av Sveriges Hembygdsförbund utlyst som **Hembygdens År**, med anledning av att förbundet firade sitt hundraårsjubileum. Detta firades runt om i landet på olika sätt. Vår förening uppmärksammade jubiléet speciellt i samband med firandet av Trossnäs dagen, då vi bland annat informerade om den värdegrund som hembygdsrörelsen vilar på.

Vid sidan av de traditionella inslagen i vår verksamhet präglades 2016 av **boksläpp**. Två titlar i serien *Berättelser från Nor* kunde vi, tack vare våra författare Solveig Lundberg och Thomas Blom, presentera under våren. Viktiga bidrag till vår ambition att samla och dokumentera hembygdens historia och traditioner.

Styrelsen

Jan E Bondesson, ordförande, Annica Högberg, vice ordf, Anders Larsson, kassör, Kristina Hermansson, sekreterare, Hans Duenzing, ledamot. Ola Griberg, Ulla-Britt Hansson, Ulla Högberg och Bength Rönngren, suppleanter.

Revisorer

Siw Johanson och Stig Olsson med Erik Håkansson som ersättare

Valberedning

Viola Hermansson, sammankallande och Thure Sjö Dahl.

Ombud till Värmlands Hembygdsförbund

Jan E Bondesson

Projektansvariga

Hasse Abrahamson, Svenska Rayon Museum

Sammanträden

Under verksamhetsåret hade styrelsen fem protokollförda sammanträden. Protokollen lades ut på vår hemsida, hembygd.se/nor, så snart de var justerade.

Årsmöte

Årsmötet hölls den 6 mars i Hembygdsgården. 11 medlemmar var särskilt inbjudna för att högtidligt hålla att de utsetts till hedersmedlemmar, nämligen: Margit Gustafsson, Karl-Olof Edsgård, Aina Holmstrand, Gunnar Tholin, Gunvor Olsson, Marianne Karlsson, Bertil Olsson, Erik Håkansson, Ragnar Magnusson samt Gösta Högström. Siw Johanson, Hasse Abrahamson, Thomas Blom, Laila Johansson och Laila Larsson tilldelades Hembygdsförbundets hedersnål för värdefulla insatser.

Medlemsantal och årsavgift

Antalet medlemmar var vid årets slut 229, varav 61 ständiga och 168 årsbetalande. 8 medlemmar tillkom och 6 lämnade föreningen, varav 3 hade avlidit och 3 av sagt sig medlemskapet. Genom utnämning till hedersmedlemmar har 5 årsbetalande överförts till ständiga. Årsavgiften har varit 150 kronor.

Verksamhetsområden

Verksamheten har bedrivits inom följande områden, för vilka ansvariga och resultatet redovisas nedan: **Bygdehistoria, Evenemang, Externa projekt, Fastigheter** samt **Gemensamt stöd**.

Bygdehistoria

Skall arbeta för att bevara bygdens historia och göra den tillgänglig genom dokumentation av olika slag. Övergripande ansvarig är **Hans Duenzing**. Övriga medlemmar Bength Rönngren, Hasse Abrahamson, Jan E Bondesson, Gun Gundell, Solveig Lundberg, Anders Larsson.

PUBLIKATIONER

TVå boksläpp presenterades under året, båda i serien *Berättelser från Nor*. Vid årsmötet kom Solverig Lundbergs *Så var det att leva och bo på Warpnäs då*, med berättelser av ett antal varpnäsbor från olika tider. I slutet på maj släpptes Thomas Bloms bidrag *Strövtåg Nors socken i blickpunkten*. Som rubriken antyder innehåller boken korta betraktelser kring ett stort antal platser och företeelser i bygden. Båda böckerna har sålts bra, såväl direkt i Hembygdsgården som via hemsidan. Viss försäljning har också förekommit av äldre titlar som *Ställen i Nor* och *Nors socken*.

Årets boksläpp

SVENSKA RAYON MUSEUM

Museet har nu avverkat sitt femte verksamhetsår. En period där museet också börjar finna sin egen historia som bärare av en industrihistoria och ett samhällsbygge, framväxt ur konsekvenserna av 2.a världskriget då Svensk textilindustri var i stort behov av tillverkning av textilfibrer inom Sveriges gränser.

Verksamhet

Under året 2016 har museet tagit emot 243 besökare vid enskilda besök och olika gruppers besök. Rayongruppens medlemmar har träffats regelbundet 33 ggr för samtal och arbete med museets fortsatta utveckling. Våra film- och berättarkvällar har arrangerats vid 10 tillfällen och blivit mycket efterfrågade. Carl-Axel Söderlund var på Seniorernas hus i Karlstad den 20 september och höll ett uppskattat föredrag om viskostillverkning – DÅ, NU och i FRAMTIDEN.

Hasse Abrahamson presenterade Rayonmuseet vid distriktsmöte som PRO Karlstad arrangerade försina medlemmar i Mariebergskogen på Holken den 28 sept. Museets miniatyrtställning kom då väl till pass.
Museibesökare 2016

Museets film- och berättarkvällar 2016.

En kväll med Guidning – Film, berättelser och trevlig samvaro. Genomfördes 19/1, 9/2, 22/3, 19/4, 12/10, 9/11, 14/11, 17/11 och 23/11. Bland besökande grupper kan nämnas Karlstads hembygdsgården, PRO förening från Karlstad, och inte minst bör nämnas den grupp av grannar i Vålberg som slog en signal och ville vara med om en riktig nostalgikväll och njuta av bygdens historia. Dessa kvällar omfattar guidning i museet, filmvisning och en gemensam smörgåsfika där samtalen flödar.

Studier

Svenska Rayon Museum har löpande samverkan med studieförbundet Vuxenskolan, där vi redovisar verksamhet och erhåller bidrag för studiecirklar och kulturevenemang. Investeringsbidrag har erhållits av Karlstad kommun. Museet (Nors Hembygdsgården) är också medlemmar i Sveriges ArbetSlivs-museers Samorganisation, ArbetSam.

Hasse Abrahamson har under våren 2016 deltagit i en tvådagarsutbildning – Lilla museiskolan. Utbildningen arrangerades av Gislaveds industrimuseum på uppdrag av ArbetSam.

Mona Brekke (Svanberg), Gunnar Halldin och Gunnel Häggblom.

Svenska Rayon Museum statistik

År	Öppetdagar	Besökare	Studietillfällen	Film- o berättarkväll
2012	40	368	34	
2013	61	394	60	
2014	48	358	46	
2015	20	235	40	5
2016	17	243	33	10

SAMLINGAR

Under året har föreningen köpt in en ljudkassettspelare för att omvandla gamla ljudkassetter, som till största delen kommer från Vilmar Sjöbergs samlingar, där han vandrat runt i bygden och intervjuat människor. Omvandlingen kommer att ske till digitalt ljud, detta är något som sker fortlöpande. Det finns även utrustning för att göra om gamla VHS-band till DVD-skivor, detta har främst skett av de VHS-filmer som Holger Nilsson producerade. Det har även skett digitalisering av filmer som föreningen har i sina samlingar främst super 8 och 16 mm filmer. Till den avfilmningen har använts en digital videokamera.

Vi kommer också att göra en mer professionell digitalisering av en film i föreningens ägo, i första hand "Norsbygden 1935", en stumfilm. En del av de här filmerna kommer att visas på föreningens film- och berättarkvällar i Rayonmuséets lokal i Älvenäs. Tidpunkter och filmaktivitet kommer att annonseras i evenemangskalendern i GV-nytt. I Rayonmuséets lokal har vi även skapat mindre utställningar av äldre industriverksamheter i bygden, detta gäller i första hand "Bobinfabriken" och "Holmstrands Plåt AB".

TROSSNÄS FÄLT

Trossnäsmodellen har installerats i vindens södra avbalkning, tillsammans med diverse rekvisita som uniformer mm. Här presenteras också kartor och annat material från Nisse Bergmans forskning om värm-ländska knektar.

Evenemang

Skall anordna fester och sammankomster, utställningar och medverka i andra föreningars arrangemang. Ser även till att våra lokaler är presentabla.

Övergripande ansvarig är **Annica Högberg**.

Övriga medlemmar Kristina Hermansson, Ulla-Britt Hansson, Menny Gunnarsson och Ulla Högberg

Vi har traditionsenlig haft **knutsfest** den 17 januari med besök av tomten. En mörk fredagskväll i februari serverades **nävgröt** och fläsk.

Söndagen 6 mars höll vi **årsmöte** på Nors hembygdsgård och efter det var det boksläpp. Boken Strövtåg Nors socken i blickpunkten släpptes 22 maj på hembygdsgården, författare Tomas Blom.

2 Juni var det ett välbesökt 40- tals **Kaffekalas** för gäster från Brattska gården. Det serverades kaffe med dopp och till det musik av Gull-Britt och Lennart . 21Juni hölls **sommargudstjänst** vid Nors hagar och föreningen serverade kaffe efter densamma.

26 och 27 augusti deltog vi med informationsblad och bokförsäljning på **Lillerudsdagarna**. 11 september hölls Korum på **Trossnäs fält** av Ann-Charlotte Uggla och Wermlandssextetten. Det avslutades med servering av ärtsoppa och kaffe.

24 september var det **skördefest**, den invigdes av kyrkoherde Per Lundberg. **Konst och hantverk** gick av stapeln 5 november det var 15 utställare och många besökare. Sista evenemanget för året är **kransbindningen** som vi i år anordnade den 20 november. Den var en välbesökt tillställning och många kransar och dörrdekorationer blev gjorda. Underhållning stod Älvenäs ukuleleorkester för.

Externa projekt

Övergripande ansvarig är **Jan E Bondesson**.

Vi fortsätter att följa utvecklingen i bygden, främst genom projekten **Norsbygdens Framtid** och **Edsvallaskolan**.

Nävgröt går hem i alla åldrar!

Fastigheter

Fastighetsgruppen svarar för drift och underhåll av våra fastighet och byggnader.

Övergripande ansvarig är **Ola Griberg**. Övriga i gruppen är Bengt Rönngren, Jan E Bondesson, Lennart Ekbåge. **Annica Högborg** är trädgårdsansvarig med hjälp av bland andra Eva Lind.

Underhållet inriktades på åtgärder i Norra flygeln med bl a låsbyte. På vinden har arbetet med att skapa utrymme för utställningar fortsatt. Vi var också tvungna att akut åtgärda stopp i avlopp i servicebyggnaden. Övriga åtgärder i underhållsplanen har senarelagts.

Ett legat från dödsboet efter Annelie Hedwall och Lars Sandberg om cirka 65 000 kr för ändamålet fastighetsunderhåll har mottagits under året.

Trädgården har under hösten berikats med en äppelträdsplantering på gräsytan ner mot älven, och ett plommonträd har planterats utanför Norra flygeln. Må detta bli fruktbarande!

Eva Lind i trädgården

Gemensamt stöd

Omfattar de åligganden som föreningen har enligt lagar och regler, till exempel ekonomi, medlemsregistrering, arkivhållning, uthyrningar mm. Information till medlemmar och andra ges via Medlemsbladet, hemsidan och Facebook. I fjol kallade vi detta Administration.

Anders Larsson och **Kristina Hermansson** delar ansvaret för dessa verksamheter

Medlemsbladets vårnummer rapporterade från årsmötet samt övriga begivenheter under våren. Inte minst de båda boksläppen uppmärksammades. Artiklar i skiftande ämnen fanns att läsa: Bertil Olsson skrev om Fläckmossen och Thomas Blom om smultronställen i bygden. Thure Sjödahls serie om lantbruksutbildningen fortsatte, liksom den om Holmstrands som sammanstälts av Hasse Abrahamson. En rapport från det Stora Kaffekalaset som på 1940-talet fanns också att glädjas åt.

I höstnumret, som dröjde till slutet av januari 2017, stod förstas de stora evenemangen för en betydande del av innehållet: Trossnäs dag, skördefest, Konst och hantverk samt kransbindning. Artiklarna handlade om konstnärinnan Maja Sjöberg och den tavla som skänkts till föreningen, del 3 i serien om Holmstrands, nu skriven av Stig Larsson och en spännande berättelse av Maibritt Olsson om hemligt

Gull-Britt och Lennart Wik musicerar för kaffegästerna

flyg över Segerstad under kriget. Ännu ett kåseri av Ragnar Magnusson hade vi lånat från SRA-nytt och minns särskilt den fina dikt som avrundar artikeln. Thomas Blom berättade om ett statsministerbesök i Nor och så fick vi återknyta bekantskapen med den kära Anna Bäckström genom en av hennes dikter.

UTHYRNINGAR

Hembygdsgården var uthyrd till allmänheten sex gånger. Norra flygeln var uthyrd till hyresgäst hela året.

Ekonomi

Föreningens ekonomi är stabil. Vi har en hög likviditet och endast smärre, kortfristiga skulder i form av förskott för projekt som ännu inte genomförts. Vi har mottagit bidrag från Karlstads kommun och Studieförbundet Vuxenskolan samt från enskilda och företag. Ingen ränta har erhållits på våra bankmedel.

Balansräkning per 2016-12-31

Post	Ingående balans 1/1	Årets förändring	Utgående balans 31/12	not
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	17 206	-2 903	14 303	1
Fordringar	5 103	8 418	13 521	
Kundfordringar	4 550	926	5 476	2
Rayonkassan	-447	347	-100	3
Utbetalt för 2017	1 000	7 145	8 145	4
Likvida medel	189 619	50 133	239 752	
Kassa	25 630	-398	25 232	
Affärskonto SHB	8 549	3 730	12 279	5
Checkkonto SHB	155 440	-18 000	137 440	
SHB Hedwall/Sandberg		64 801	64 801	6
SUMMA TILLGÅNGAR	211 928	55 648	267 576	
SKULDER				
Kortfristiga skulder	-4 908	1 510	-3 398	
Leverantörsskulder	-4 908	4 908	0	
Erhållna förskott		-2 736	-2 736	7
Kostnader som utbet 2017		-512	-512	8
Inbetalt för 2017		-150	-150	9
Skulder i projekt	-5 000	0	-5 000	10
SUMMA SKULDER	-9 908	1 510	-8 398	
EGET KAPITAL	202 020	57 158	259 178	11

Not

- 1 Restvärdet för det stora förrådet och värmepumpen i Hallen.. Dessa avskrivs med 2903 kr per år.
- 2 Upparbetad ersättning för studiecirklar under året. Utbetalning sker under 2017.
- 3 Rayonkassan är en kontantkassa för verksamheten vid Rayonmuseet. Överskott överförs löpande till föreningens bankkonto.
- 4 I december 2016 betalades kostnader som ska belasta 2017: Hyra av Älvenäskalen för januari samt hembygdsförsäkringen
- 5 Bankkonto för löpande in- och utbetalningar
- 6 Medel från arvskifte som är reserverade för fastighetsunderhåll enligt testators föreskrift.
- 7 Förskott från Vuxenskolan som avser upparbetade bidrag för studiecirklar mm
- 8 Ersättning till STIM som ska belasta 2016 men som inte hinner utbetalas förrän 2017.
- 9 Medlemsavgift avseende 2017 som inbetalats 2016
- 10 Projektförskott från Karlstads kommun till Rayonmuseet som inte slutredovisats samt sponsorpengar för nationaldagsfirande som inte utnyttjats ännu.
- 11 Till detta kommer bl a ett lager av böcker till ett anskaffningsvärde av cirka 7000 kr

Resultaträkning för 2016

Post	Bokfört	Budget	Skillnad	not
Intäkter				
Medlemsavgifter	25 350	26 000	-650	
Intäkt evenemang	31 050	24 300	6 750	
Intäkt försäljning	15 249	16 300	-1 051	1
Uthyrning	33 800	36 500	-2 700	2
Gåvor och bidrag	100 654	33 700	66 954	3
Finansiella intäkter	0	0	0	
Övriga intäkter	15	500	-485	
Summa	206 118	137 300	68 818	
Kostnader				
Förbrukning	-15 971	-23 400	7 429	4
Fastighetskostnader	-22 916	-13 200	-9 716	5
Elkostnader	-25 480	-27 886	2 406	6
Inventarier	-3 904	0	-3 904	7
Föreningsavgifter	-8 472	-6 800	-1 672	8
Skatt o försäkring	-12 514	-12 380	-134	9
Avskrivningar	-2 903	-2 903	0	
Lokalhyra	-12 000	-12 000	0	10
Tryckkostnader	-24 627	-8 400	-16 227	11
Övriga omkostnader	-20 172	-27 250	7 078	12
Summa	-148 959	-134 219	-14 740	
Årets resultat	57 158	3 081	54 077	

Not

- 1 Huvudsakligen publikationer
- 2 Uthyrningen till allmänheten 2700 kr under budget
- 3 Arvskifte efter Annelie Hedwall och Lars Sandberg gav föreningen 64 800 kr, avsett för fastighetsunderhåll. Kommunala bidrag 16000, Vuxenskolan 6800, sponsorer 5500, Rayongruppen 6300 samt övriga enskilda medlemmar drygt 1000 kr.
- 4 Till övervägande del byggnadsmaterial och livsmedel
- 5 Bl a vatten, avlopp, renhållning, larm
- 6 Nettokostnad för Hembygdsgården och Älvenäskokalen
- 7 Varav 2545 kr för vår nya fruktträdgård
- 8 Varav Hembygdsförbundet 5160, Föreningsarkiv 850 och ArbSam 1450 kr
- 9 Varav fastighetsskatt 8772, försäkring 6763 och Anticimex 4979 kr
- 10 Hyra för Rayonmuseet
- 11 Cirka 8000 för Medlemsbladet och resten böcker.
- 12 Bl a annonsering 4600, arvode till musiker 3800 och porto ca 6300 kr

Tack

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till alla som på olika sätt bidrog till att göra även detta år till ännu ett minnesvärt år för vår Hembygdsförening. Vi tackar för alla gåvor som under året skänkts till Hembygdsföreningen och vår verksamhet, för stöd och bidrag från Karlstads kommun, Studieförbundet Vuxenskolan, Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd, Leader Närheten, Riksantikvarieämbetet samt Europeiska jordbruksfonden. Det har varit ett år fyllt av glädje och stimulans. Ett stort tack vill vi rikta till alla medlemmar som ställer upp på våra olika evenemang och aktiviteter, allt på frivillig basis.

KARLSTADS KOMMUN

Nor i mars 2017

Jan E Bondesson

Annica Högberg

Anders Larsson

Kristina Hermansson

Hans Duenzing

Nors Hembygdsförening 2016